

08.02.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**8 Şubat 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

8 Şubat 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2022/38, 39, 40, 41, 42)

YÖNETMELİKLER

— Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği
— Dokuz Eylül Üniversitesi Arkeoloji ve Arkeometri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— Aracı Kurumlar ve Portföy Yönetim Şirketleri Tarafından Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Tebliğ (III-42.1)
— Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ (III-45.1)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-45.1.b)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 15/12/2021 Tarihli ve 2018/2739 Başvuru Numaralı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 24/11/2021 Tarihli ve 2019/3157 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

— Yargıtay 3. Hukuk Dairesine Ait Kararlar

Gübre fiyatında artış sürececek

Yurtdışı piyasalara bakıldığında Temmuz-Aralık 2021'de, NPK'nin fiyatı önemli ölçüde yükseldi.

Ekinlerin sağlıklı gelişimi için ihtiyaç duyulan besin maddelerini bir arada bulunduran ve jçeriğindeki azot, fosfor ve potasyum sayesinde çiftçilerin ihtiyaç duyduğu birçok maddeyi bir anda karşılayan NPK gübresinin fiyatında artışın sürmesi bekleniyor.

Küresel NPK fiyatları, en büyük üreticiler Rusya ve Fas'ın 2022 yılına düşük stokla girmesi nedeniyle yeni yıla yükseliş eğiliminde girdi. Yurtdışı piyasalara bakıldığında Temmuz-Aralık 2021'de, NPK'nin fiyatı önemli ölçüde yükseldi. Argus tarafından yapılan analize göre 15-15- 15 Baltık / Karadeniz FOB fiyatı haziran ayındaki 407.50 dolar/ tonda seviyesinden 2021 sonunda 600 dolara çıktı. 15-15-15 Fas FOB fiyatı 2021 sonunda ton başına 230 dolar artışla 652.50 dolar düzeyine geldi.

Argus fiyatların daha da yükseleceğini öngörüyor. Çin ve Rusya'daki ihracat kısıtlamalarının etkisinin yılın ilk yarısında dünya genelinde hissedileceğini belirten kuruluş, Avrupa ve Güneydoğu Asya'da güçlenen talebin fiyatlar üzerindeki baskıyı artıracığını belirtiyor.

TİGEM'in ana statüsünde değişikliğe gidildi

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün (TİGEM) hukuki statüsü, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilat yapısıyla ilgili hususlarda düzenlemeye gidildi.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Ana Statüsü'nün yürürlüğe konulmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, TİGEM, ürettiği tohumluk, fidan, fide ve benzeri ürünler ile yetiştirdiği damızlık hayvanlar ve spermaları üreticilere ulaştıracak, işletmelerde elde edilecek hayvansal ve bitkisel ürünlerle, çiftçilerden alacağı ürünleri kıymetlendirmek için tesisler kuracak, kurduracak, kurulanlara iştirak edecek.

Genel Müdürlük, yurt içi ve dışındaki kişi ve kuruluşlarla iş birliği yaparak her türlü mal ve hizmeti temin edecek, bunları pazara hazırlayarak iç ve dış pazarlarda değerlendirecek. Üretim, işleme ve pazarlama faaliyetlerinde bulunarak, tesislerini kurmak üzere gerçek ve tüzel kişilerden yer kiralayacak, kiraya verecek.

TİGEM, yurt içi ve dışından firmalarla patent, lisans, teknik beceri ve benzeri konularda anlaşmalar yapacak, bilgi ve teknolojileri geçerli olan mevzuata göre satacak, satın alacak.

TİGEM'in Yönetim Kurulu, bir başkan ve 5 üye olmak üzere 6 kişiden oluşacak. Yönetim Kurulu, TİGEM'in amaç ve faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve yönetimiyle ilgili gerekli her türlü kararı alacak. Yönetim Kurulu, TİGEM'in işleri gerektirdikçe ve her halde ayda en az iki defa toplanacak.

Öte yandan, 9 Nisan 2000 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Ana Statüsü yürürlükten kaldırıldı.

TOBB 70 yaşımda

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, 70 yıl sonra aynı ruh, aynı heyecanla, güçlü Türkiye ve güçlü ekonomi için çalışmaya devam ettiklerini söyledi.

ANKARA (DÜNYA) - İlk genel kurulunu 6 Şubat 1952’de yapan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği(TOBB) 70’inci yılı geride bıraktı. TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, 70 yıl sonra aynı ruh, aynı heyecanla, güçlü Türkiye ve güçlü ekonomi için çalışmaya devam ettiklerini söyledi.

Kuruluş yıldönümüne ilişkin yazılı açıklama yapan Rifat Hisarcıklioğlu, 15 Mart 1950’de kuruluş kanunu yürürlüğe giren TOBB’un ilk genel kurulunu ise 6 Şubat 1952’de yapıp, 7 Şubat 1952 tarihinde de organ seçimlerini tamamladığını bildirdi.

TOBB’un 70 yılda yerel bir kurumdan, küresel bir aktöre dönüştüğünün altını çizen Hisarcıklioğlu, “365 Oda ve Borsası, 65 Sektör Meclisi ile ülkemiz iş dünyasını tamamını hem coğrafi hem de sektörel anlamda bir araya topladı. Atlantik ile Pasifik arasındaki tüm özel sektör kurumlarının yönetimine seçildi ve Türk özel sektörün hak ve hukukunu uluslararası düzeyde savunan bir konuma gelindi” ifadelerini kullandı.

Türkiye’nin otomobil üretme hayalini gerçekleştirmek için öncülük yaptıklarına değinen Hisarcıklioğlu, şunları söyledi:

“TOGG yatırımcılarını bir araya getiren, yurtdışında mesleki eğitimden kara gümrük kapılarının modernizasyonuna, Kredi Garanti Fonu’ndan Arabuluculuk ve Uyuşmazlık Çözüm Merkezleri’ne, lisanslı depolardan Türkiye Ürün İhtisas Borsası’nın kurulmasına, yurtdışında Türkiye Ticaret Merkezi açılmasına kadar çok geniş bir

yelpazede özel sektöre hizmetler sunan, işlerini kolaylaştıran, Oda-Borsa sisteminin dünyada örnek gösterildiği bir seviyeye ulaşıldı.”

TOBB’un sadece sorunları tespit etmediğini dile getiren Rifat Hisarcıklıoğlu, sonuç odaklı çalışmalarla kalıcı çözümlerin de hayata geçirilmesini sağladıklarını söyledi.

TOBB İLK YÖNETİM KURULU:

Üzeyir Avunduk (Ankara Ticaret ve Sanayi Odası), Vehbi Koç (Ankara Ticaret ve Sanayi Odası), Feyzi Dural (Adana Ticaret ve Sanayi Odası), İzzet Akosman (İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası), Şükrü Kerimzade (İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası), Selahattin Sanver (İzmir Ticaret Odası), Osman Kibar (İzmir Sanayi Odası), Haydar Dünder (İzmir Ticaret Borsası), Aziz Zeytinoğlu (Eskişehir Ticaret ve Sanayi Odası)

15 dernekten, TÜGİK genel kurulu için ortak deklarasyon

TÜGİK Genel Kurulu'nda Erkan Gral'ın yeniden başkanlığa seçilmesinin ardından 15 GİAD ortak deklarasyon yayınlarak, TÜGİK Genel Kurulu'nda hak, hukuk ve teamüllerin herkesin gözü önünde ayaklar altına alındığını belirtti.

Ankara'da geçen hafta gerçekleşen Türkiye Genç İş İnsanları Konfederasyonu (TGİK) Genel Kurulu tartışmaları da beraberinde getirdi. Türkiye'nin değişik bölgelerinde faaliyet yürüten 15 dernek, genel kurul sürecinde ve seçimlerde çeşitli hukuksuzluklar yaşandığına yönelik iddialarını ortak deklarasyon yayınlarak kamuoyu ile paylaştı.

TGİK Genel Kurulu, 2 şubat'ta Ankara'da yapılmış ve Erkan Gral yeniden başkanlığa seçilmişti. Genel kurulda divan heyetinin kararları konfederasyon yesi bazı derneklerin tepkisine yol açmıştı. Aralarında Denizli Genç İş İnsanları Derneği'nin (DEĞİ- AD) de bulunduğu 15 GİAD ortak deklarasyon yayınladı. AKGİAD, ANGİAD, BAGİAD, BUGİAD, GESİAD, EGİAD, ESGİAD, GAGİAD, Hakkari GİAD, HAGİAD, KKGİAD, NAZĞİ- AD, şİAD, DEĞİAD ve YOGİAD'ın imza attığı ortak deklarasyonda TGİK Genel Kurulu'nda hak, hukuk ve teamüllerin herkesin gözü önünde ayaklar altına alındığı belirtildi.

İlan edilen hazırun listesinde tüm itirazlara karşın usulsüz çağrılan yedek delegelere yer verildiği ifade edilen açıklamada, "Daha vahimi ise tüzük değişikliği nergeleri bir

hukuk devletinde kabul edilemez biçimde çoğunluk olmamasına karşın, Divan Başkanı'nca her türlü hukuk kuralı çiğnenerek usulsüz sayımlarla çoğunluk varmış gibi tutanak altına alınmıştır. Divan Başkanlığı'nca söz talep eden delegelere söz verilmemiş, itirazlar tutanağa geçirilmemiş, yazılı itiraz dilekçeleri ise alınmamıştır. TÜGİK çatısı altında yer alan tüm derneklerin unvanlarında 'Genç' ibaresi yer alırken, Konfederasyonumuz unvanından 'Genç' ibaresi çıkartılmıştır. Bu değişikliğin tek amacı kuralları kişilere uydurmaktır. Daha düşündürücü olan ise iki liste aday olmasına karşın, mevcut yönetimce adaylardan birisine haber vermeden Yönetim Kurulu üye sayısını 15'den 22'ye, Yüksek İstişare Konseyi üye sayısı da 15'den 25'e çıkartmak suretiyle, organların üye sayılarında değişiklik yapılması için tüzük değişikliği önergesi verilmiş olmasıdır. Amacın, diğer adaya liste hazırlatmamak olduğu sarihdir" denildi. Konu ile ilgili ulaştığımız Türkiye Genç İş İnsanları Konfederasyonu (TÜGİK) Başkanı Erkan Güral ise iddialara ilişkin yarın (bugün) bir açıklama yapacağını bildirdi.

15, Genç İş İnsanı Derneği'nin imzasını taşıyor

Akhisar Genç İş İnsanları Derneği (AKGİAD) Ankara Genç İş Adamları Derneği (ANGİAD) Balıkesir Genç İş İnsanları Derneği (BAGİAD) Bulancak Genç İş Adamları Derneği (BUGİ- AD) Bursa Genç Sanayici İş İnsanları ve Yöneticileri Derneği (GESİAD) Denizli Genç İş İnsanları Derneği (DEGİAD) Ege Genç İş İnsanları Derneği (EGİAD) Eskişehir Genç İş Adamları Derneği (ESGİAD) Gaziantep Genç İş Adamları Derneği (GAGİ- AD) Hakkari Genç İş Adamları Derneği (HAKKARİ GİAD) Hatay Genç İş İnsanları Derneği (HAGİAD) Kuzey Kıbrıs Genç İş Adamları Derneği (KKGİAD) Nazilli Genç İş Adamları Derneği (NAZGİAD) Şırnak Genç İş Adamları Derneği (ŞİAD) Yomra Genç İş Adamları Derneği (YOGİAD)

AB acil durum planları yapıyor

Doğalgaz alımında alternatiflere yönelinmesi ve gerekirse sanayiye elektrik verilmeyerek hanehalklarının ihtiyacının karşılanması, AB'nin ani bir doğalgaz kesintisinde uygulanması için hazırladığı acil durum planları arasında. Olası bir göç dalgası da ihtimaller dahilinde değerlendiriliyor.

Hilal SARI

ABD'li yetkililerin ardı ardına gelen "Rusya, Ukrayna'yı her an işgal edebilir" açıklamaları Avrupa'yı enerji darboğazı yaşadığı bir dönemde acil durum planları yapmaya itiyor. Almanya ve Fransa liderlerinin Washington ve Moskova ziyaretleri ise diplomasi trafiğinin yoğun şekilde devam ettiğini gösteriyor.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, ABD Başkanı Joe Biden'la telefonla görüştüktan sonra Rus lider Vladimir Putin ile yüz yüze görüşmek üzere Moskova'ya gitti. Macron'un savaş istemeyen Avrupa'nın doğalgaz maliyetlerini de yükselten krizin ateşini söndürmeye çalışması bekleniyor. Almanya'da Angela Merkel'in koltuğuna gelen yeni Şansölye Olaf Scholz ise Washington'da Joe Biden'la ilk yüz yüze görüşmesini yaptı. Scholz'un bu ziyareti Berlin'in Ukrayna krizinde yeterli sertlikte bir tepki vermemesi nedeniyle güvenilir bir müttefik olmadığı iddialarının ardından kredibilitiyi düzeltmek için yaptığı söyleniyor. Rusya ise NATO'ya ilişkin güvenlik endişelerine net yanıtlar bekliyor. Stokları tarihi ortalamaların altında seyreden Avrupa doğalgaz piyasası ise Fitch'in de aralarında olduğu birçok kuruluşa göre jeopolitik gerilimlerle daha da sıkışıyor.

LNG için alternatiflerle görüşüyor

• AB tüm üye devletlerden üç aşamalı bir acil durum planı yapılması istendi. Alternatif kaynaklardan doğalgaz alımı gibi piyasa bazlı önlemleri kapsayan acil durum planlarında Çin'deki gibi hanehalklarının ihtiyacını karşılayabilmek için sanayide elektrik kesintileri yapılması gibi hükümet müdahaleleri de AB'nin acil planlarının bir parçası.

- Ukrayna'dan Polonya, Slovakya, Macaristan ve Romanya gibi sınır ülkelere olası mülteci akınları olabileceği konusunda da hazırlanılması isteniyor.
- Avrupa ABD'den LNG alımlarını artırıyor, ocakta AB'nin LNG ithalatı 11,8 milyar metreküple rekor düzeye çıktı. Bunun yüzde 45'i ABD'den geldi. Kuzey Akım 2 projesi ise olası yaptırımlar dahilinde askıda tutulmaya devam ediyor.
- AB Enerji Komiseri Kadri Simson geçtiğimiz hafta Azerbaycan'daydı ve Rusya'nın enerji tedarikini azaltması durumunda Azerbaycan'dan daha fazla gaz tedariki yapılmasını talep etti. Azerbaycan konuya olumlu yaklaşıyor.
- ABD aracılığıyla Katar'dan daha yüksek LNG ithalatı yapılması ihtimali masada. Ancak bu durum Asya'daki bazı müşterilerin payından yönlendirme gerektirdiği için fi yatları artırabilecek bir durum. Katar darboğaz durumunda ihtiyacı tek başına karşılayamayacağını söylüyor.
- AB Enerji Komiseri Simson bu hafta ABD'de LNG kapasitesiyle ilgili görüşmeler yapacak ve Afrikalı LNG tedarikçisi Nijerya'yla da görüşmelere başlayacağı belirtiliyor.

08.02.2022

Kurumlar vergisinde kafa karıştırıcı madde

Kurumlar vergisinde şirketlere 1 puanlık indirim öngören kanun düzenlemesi soru işaretleri oluşturdu. Vergi oranının yüzde kaç olacağına ilişkin belirsizlik çözüm bekliyor.

Hüseyin GÖKÇE

Sanayici ve ihracatçıya kurumlar vergisinde 1 puanlık indirim öngören kanun düzenlemesi, vergi oranının yüzde kaç olacağına ilişkin kafalarda soru işareti yarattı. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32'nci maddesine göre kurumlar vergisi oranı yüzde 20, kanunun geçici 13. Maddesine göre ise yüzde 20'lik oran 2022 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için yüzde 23 olarak uygulanacak. Ancak sanayici ve ihracatçıya 1 puanlık vergi indirimi getiren torba kanunun madde gerekçesinde, "Geçici düzenlemeyle 2022 yılı için %23 oranı uygulanmakla birlikte Kurumlar Vergisi Kanununa göre kurumlar vergisi oranı %20'dir. Böylece %20 oranına göre bu mükelleflerin söz konusu kazançlarına oran %19 olarak uygulanacaktır" ifadeleri yer alıyor.

Yüzde 19'dan yararlandırılmalı

E.Gelir İdaresi Strateji Başkanı Nazmi Karyağdı, kanun maddesi ile madde gerekçesinin tutarsız olduğunu belirterek, uyumsuzluğun giderilerek sanayici ve ihracatçının hak ettiği şekilde yüzde 19 olan indirimli orandan yararlanması gerektiğini bildirdi. Vergialgi.net'te konuyu değerlendiren Karyağdı, son 5 yıl içinde kurumlar vergisi (KV) oranı da aynen ÖTV'ye benzediğini belirterek, her yıl ayrı bir oran uygulandığını aktardı. Kurumlar vergisi reformu kapsamında 2007'de vergi

oranının yüzde 30'dan yüzde 20'ye düşürüldüğünü hatırlatan Nazmi Kayağı, 2018-2020 döneminde verginin yüzde 22'ye yükseltilerek reformun en önemli ayağının zedelendiğini kaydetti.

Uyumsuzluk giderilmeli

Geçen yıl Nisan ayında verginin 2021 için yüzde 25'e, 2022 için yüzde 23'e yükseltildiğini söyleyen Kayağı, kısa süre önce ise kurumlar vergisinde sanayicilere ve ihracat gelirlerine 1 puanlık indirim geldiğini belirtti.

Hâlen kurumlar vergisiyle ilgili yürürlükte 3 ayrı kanun maddesi bulunduğunun altını çizen Nazmi Kayağı, "Kanunun 32. maddesine göre kurumlar vergisi, kurum kazancı üzerinden % 20 oranında alınır. Aynı kanunun geçici 13. maddeye göre ise 32. maddedeki %20 oranı 2022 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için %23 olarak uygulanacak. 32. maddeye eklenen yeni fıkralara göre ise; sanayicilerin ve ihracatçıların 1.1.2022'den itibaren bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranı 1 puan indirimli uygulanacak" dedi. Bu metinlere göre verginin, 1 puanlık indirimle yüzde 23 yerine yüzde 22 ödeneceğini söyleyen Kayağı, ilgili kanun maddesinin gerekçesinin son bölümünde kurumlar vergisinin yüzde 19 olarak uygulanacağı ifadesinin yer aldığını belirtti. Kayağı, gerekçe ve kanun maddesi arasındaki uyumsuzluğun giderilerek, sanayici ve ihracatçıların hak ettikleri şekilde desteklenerek vergi oranının yüzde 19 olması gerektiğinin altını çizdi.

Madde gerekçesindeki geçici düzenleme

Kanunun 32'nci maddesine eklenen fıkranın kafa karışıklığı yaratan gerekçesi şöyle: "Geçici düzenlemeyle 2022 yılı için %23 oranı uygulanmakla birlikte Kurumlar Vergisi Kanununa göre kurumlar vergisi oranı %20'dir. Ayrıca anılan Kanunun 32'nci maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında kurumlar vergisi oranının borsaya açılma ve KOBİ birleşmeleri gibi hallerde de indirimli uygulanacağına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Yapılan düzenlemeyle sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden ve ihracat yapan kurumların söz konusu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına kurumlar vergisi oranının geçerli olan kurumlar vergisi oranına göre bir puan indirimli uygulanması sağlanmaktadır. Böylece %20 oranına göre bu mükelleflerin söz konusu kazançlarına oran %19 olarak uygulanacaktır."

İbrahim Kalın: Elektrik faturalarında yeni adımlar atılacak

Elektrik fiyatlandırmalarına ilişkin açıklamalarda bulunan Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatıyla elektrik faturalarında yeni adımlar atılacağını söyledi.

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatıyla elektrik faturalarında yeni adımlar atılacağını duyurdu.

A Haber'e konuşan Kalın, gündeme ilişkin açıklamalarda bulundu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın sağlık durumuna ilişkin bilgi veren Kalın, "Cumhurbaşkanımızın durumu düne, önceki güne göre daha iyi. Doktorların öngörüsü birkaç gün içinde negatife döneceği yönünde." dedi.

Kalın, elektrik faturalarına ilişkin ise, "Elektrik faturalarında yeni adımlar kesinlikle atılacak. Cumhurbaşkanımız da talimatlarını veriyor. Vatandaşlarımızı enflasyona ezdirmeyeceğiz." ifadelerini kullandı.

Hazine, yurtdışı tahvil ihracı planlıyor

En son Eylül'de dolar tahvil satışı yapan Türkiye'nin liradaki değer kaybından bu yana ilk kez küresel tahvil piyasalarına dönmeye hazırlanıyor.

Bloomberg'in edindiği bilgiye göre, Türkiye bu ay gerçekleştirebilecek sukuk ihracı için HSBC Holdings Plc'nin de içinde bulunduğu bankalarla anlaştığı kaydedildi. Satışın, bu ay vadesi dolacak olan yaklaşık 2 milyar dolarlık borcu yeniden finanse etmek için kullanılabileceği aktarıldı.

Konu hakkında bilgi veren kaynaklar, Türk yetkililerin herhangi bir karar vermediğini ve piyasa koşullarının kötüleşmesi halinde anlaşmayı erteleyebileceklerini söyledi.

Türkiye Hazine ve Maliye Bakanlığı ve HSBC sözcüsü, konu hakkında yorum yapmaktan kaçındı.

Bakan Nebati: Londra'da banka ve yatırımcılarla görüşmeler olumlu geçti

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Londra'da banka ve yatırımcıların üst düzey yöneticileriyle gerçekleştirdikleri görüşmelerin olumlu geçtiğini bildirdi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Londra'daki temaslarına ilişkin sosyal medya hesabı Twitter üzerinden paylaşımında bulundu.

Bakan Nebati, paylaşımında, “Bugün Londra’da çeşitli bankaların ve yatırımcıların üst düzey yöneticileri ile yaptığımız birebir görüşmeler çok olumlu geçti.

Türkiye Ekonomi Modelimizi ve atacağımız adımları aktarıp, karşılıklı görüş alışverişinde bulunduk. Yarın da görüşmelerimize devam edeceğiz” ifadelerine yer verdi.

Erdoğan, NATO Genel Sekreteri Stoltenberg ile görüştü

Cumhurbaşkanı Erdoğan, NATO Genel Sekreteri Stoltenberg ile görüştü. Görüşmede, Rusya-Ukrayna gerilimi başta olmak üzere bölgesel gelişmeler ele alındı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg ile telefonda görüştü.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığından yapılan açıklamaya göre, görüşmede, Rusya-Ukrayna gerilimi başta olmak üzere bölgesel gelişmeler ele alındı.

Erdoğan, Rusya ve Ukrayna arasında yaşanan gerilimin son bulması için Türkiye olarak gereken gayreti gösterdiklerini ve tansiyonu düşürme mantığıyla hareket ettiklerini dile getirdi.

Krizin, Ukrayna'nın toprak bütünlüğü ve uluslararası hukuk temelinde Minsk Anlaşmaları çerçevesinde barışçı ve diplomatik yöntemlerle sona erdirileceğine dair görüşünü tüm mevkidaşlarıyla paylaştığını belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin liderler seviyesinde bir zirveye ya da teknik düzeyde görüşmelere memnuniyetle ev sahipliği yapabileceğini Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenski ile çeşitli vesilelerle paylaştığını kaydetti.

NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, Rusya-Ukrayna krizine siyasi çözüm bulunmasına yönelik aktif desteği ve kişisel girişimlerinden dolayı Cumhurbaşkanı Erdoğan'a teşekkür etti.

Stoltenberg, ayrıca COVID-19 testi pozitif çıkan Cumhurbaşkanı Erdoğan ve eşi Emine Erdoğan'a "geçmiş olsun" dileklerini ilettiler.

Öztrak: Üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki fark 45 puan

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Faik Öztrak, üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki farkın 45 puan olduğunu belirterek, "Tarihimizde üretici fiyatlarıyla tüketici fiyatları arasında makas hiç bu kadar açılmadı. Bunu ilk defa yaşıyoruz." dedi.

CHP Merkez Yönetim Kurulu (MYK), Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu başkanlığında toplandı. CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Faik Öztrak, toplantı sonrası gündemdeki konulara ilişkin açıklamalarda bulundu.

Isparta'ya dört gün elektrik verilemediğini ifade eden Öztrak, bu süre içinde Isparta'ya tek bir bakanın gidemediğini, CHP Genel Başkan yardımcıları Ahmet Akın ve Gülizar Biçer Karaca ile CHP'li milletvekillerinin bölgeye gittiğini söyledi.

Ispartalıların günlerce perişan olduğunu dile getiren Öztrak, elektrik dağıtım işinin verildiği şirketlerin doğru dürüst şebeke iyileştirme yatırımlarını yapmadığını, TEDAŞ'ın da bunları denetlemediğini öne sürdü.

Faturanın COVID-19 geçirdiği gerekçesiyle şehrin valisine kesildiğini aktaran Öztrak, "Isparta'da elektrik dağıtımını bu şirkete şehrin valisi mi verdi?" sorusunu yöneltti.

Öztrak, "Isparta'da yaşanan elektrik kesintisinde sorumluluğu olanlar, bunun bedelini mutlaka ödemek zorundadır. Kesilen elektrikleri nedeniyle Ispartalıların uğradıkları zararlar, kuruşuna kadar mutlaka tazmin edilmelidir." dedi.

"Enflasyonu, hayat pahalılığını azdıracak her şeyi yapıyorlar"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 4 Ağustos 2021'de enflasyona ilişkin yaptığı açıklamaları hatırlatan Öztrak, "Erdoğan bu sözleri söylediğinde Merkez Bankasının politika faizi yüzde 19, tüketici enflasyonu da yüzde 19,3'tü. Bugün Merkez Bankası politika faizi yüzde 14'e indirdi. Tüketici enflasyonu, makyajlı TÜİK rakamlarıyla dahi yüzde 48,7'ye fırladı. Erdoğan ağustostan bu yana enflasyonun değil ama milletimizin belini kırdı." şeklinde konuştu.

Ocak ayında tarihin en yüksek dış ticaret açığının verildiğini belirten Öztrak, enflasyonun düşmediğini, arttığını söyledi. Öztrak, "1988 yılı Ocak ayından sonra tarihimizdeki en yüksek ocak ayı enflasyonu bu yıl gerçekleşti." dedi.

Üretici enflasyonunun yüzde 100'e dayandığını aktaran Öztrak, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki fark 45 puan. Tarihimizde üretici fiyatlarıyla tüketici fiyatları arasında makas hiç bu kadar açılmadı. Bunu ilk defa yaşıyoruz. Üretici fiyatlarından tüketiciye doğru korkunç bir enflasyon tsunamisi geliyor. Ama anlaşılan Nebati bakan bunları görmüyor. Bu tsunaminin hayat pahalılığı olup milleti ezmesini önleyecek hiçbir şey yapmıyor ama tam tersine enflasyonu, hayat pahalılığını azdıracak her şeyi de yapıyorlar."

Öztrak, 2023'e bir yıl kala Türkiye'nin en yüksek gelire sahip 20 ekonomi liginden düştüğünü, en yüksek enflasyona sahip 10 ülke arasına girdiğini kaydetti.

"Kamyoncu kontak kapatırsa evde yiyecek ekmek bulamayız"

Her evin mutfağında, milletin sofrasında yangın olduğunu ifade eden Öztrak, milletin hükümet yüzünden pazar tezgahlarına, market raflarına küstüğünü öne sürdü. Öztrak, elektrik, doğal gaz, akaryakıt faturalarının milleti perişan ettiğini ifade etti. Milletin ve esnafın elektrik faturalarındaki artıştan şikayet ettiğini aktaran Öztrak, akaryakıt faturalarının da şiştiğini dile getirdi.

Öztrak, şunları kaydetti: "Neden bir arabanın benzin deposu 800 liraya doluyor? Çıkın millete bir izah edin. Neden dolar çıkarken de dolar inerken de akaryakıtta zam üstüne zam yapıyorsunuz? Millete bir söyleyin. Salı günü, yani yarın motorine 86 kuruş, çarşamba günü de benzine 75 kuruş zam yapılacağını sektör temsilcileri ifade ediyor. Bu zamlar yapılırsa hem benzinin hem de motorinin litresi 15 lirayı aşacak. Akaryakıt fiyatlarında yeni bir rekor kırılacak. Bu millet, bu zamma, bu zulme daha ne kadar nasıl dayanacak? Kamyoncu esnafımız da artık kontak kapatma noktasına geldi. Kamyoncu kontak kapatırsa evde yiyecek bir dilim ekmek bulamayız. Raflardaki her ürünün fiyatı bir kez daha şaha kalkar."

Öztrak, çiftçiye verilen gübre desteğinin artırılarak gecikmeden verilmesi gerektiğine, aksi halde büyük bir gıda krizinin kapıda olduğuna dikkat çekti.

"Memur şimdiden hükümetten alacaklı"

Hükümetin ABD'deki, Almanya'daki enflasyonu gösterip, "Enflasyon bizden kaynaklanmıyor, dışarıdan geliyor." dediğini belirten Öztrak, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatının (OECD) 31 Aralık gecesi yapılan enerji zamları hariç Türkiye'nin OECD ülkeleri içinde en yüksek enerji enflasyonuna sahip 4. ekonomi olduğunu açıkladığını ifade etti.

Öztrak, "Aralık 2020'den Aralık 2021'e OECD ülkelerinin tamamında ortalama enerji enflasyonu yüzde 25,6, ABD'de yüzde 29,3, İngiltere'de yüzde 24,5. Bizi sürekli kıskanan Almanya'da yüzde 18,3. Ülkemizdeki enerji enflasyonu ise yüzde 48,8. Bu sıralamayı ocak verileriyle yaptığımızda muhtemelen OECD içinde enerji enflasyon şampiyonluğuna da yükselmiş olacağız." değerlendirmesini yaptı.

Asgari ücretin bu yılın 1 Ocak tarihinde yüzde 50 zamlı 4 bin 253 liraya yükseltildiğini anımsatan Öztrak, daha ilk aydan asgari ücretin açlık sınırına eşitlendiğini, memurlara yılın ilk altı ayı için verilen yüzde 7,5 zammın da eridiğini söyledi. Öztrak, "Memur şimdiden hükümetten alacaklı. Memur haziran sonuna kadar cepten yiyecek. Emekli dersiniz o da perişan. Elektrik gaz faturalarını ödedikten sonra, evlatlarının eline bakıyor. Onlarda da para yoksa büzülüp kalıyor. Ayıptır, yazıktır, gınahtır. Bu ülkeye yıllarca hizmet eden büyüklerimize, bu sıkıntıyı yaşatanlara yazıklar olsun." diye konuştu.

Hükümetin 20 Aralık'tan sonra yaptığı enerji başta olmak üzere tüm zamları geri çekmesi, emekçinin, emeklinin eriyen satın alma gücünün her ay enflasyon nispetinde telafi etmesi gerektiğini dile getiren Öztrak, "İşe de ocak ayındaki enflasyonun telafisiyle başlayacaklar. Bunları yaparlar mı? Hiç zannetmiyoruz." dedi.

Hekim göçü dünya basınında

Son zamanlarda dünya basınına taşınan Türkiye'deki doktorların sorunlarına New York Times'da da yer verildi. Haberde, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a en çok oy kazandıran icraatının Türkiye'deki sağlık sisteminin genişletilmesi olduğu, ancak hızla artan enflasyonla beraber maaşları asgari ücret düzeyine inen doktorların yurt dışında daha iyi şartlar aradığı bildirildi.

Doktorlar, özellikle pandemiyle birlikte ezici iş yükünden, çalışmalarının karşılığını alamamaktan ve mesleğe yönelik saygının azalmasıyla birlikte artan fiziksel şiddetten şikayet ediyor.

New York Times'da yer alan habere göre, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın sağlık alanında yaptığı değişiklikler uzun süre meyvesini verdi. Türkiye'nin kaliteli tıp fakülteleri ve uzmanlarıyla gurur duyduğu ifade edilen haberde, bu sayede özel sağlık sektörünün geliştiği bildirildi.

Ancak sağlık sisteminde **pandemiyle birlikte artan stres, doktorların olağanüstü şartlarda çalışmasına, buna karşılık düşük ücret almalarına neden oldu**. Türk Lirası'nın hızla değer kaybetmesi, ancak alım gücünün buna mukabil dengelenmemesi veya artırılmaması da en büyük etkenler arasında sayılıyor.

NYT'da yer alan haberde birçok doktorun görüşüne de yer verildi. Mezun olduktan iki yıl sonra Türkiye'den ayrılan 26 yaşındaki Dr. Furkan Çağrı Koral, "Üç yıl önce maaşın adil olduğunu söyleyebilirdim ama şu an adil değil. Türkiye'deki doktorlar iş yükünü ve aldıkları riskleri hesaba kattığınızda köle işçi düzeyinde çalışıyor" dedi.

Çin devletinin gazetesi Global Times da geçtiğimiz ay Türkiye'deki doktorların artık zorlandığına ve yurt dışına iş fırsatı kovalamaya gittiğine "Şiddet, düşük ücret, uzun çalışma saatleri Türkiye'nin sağlık çalışanlarını yıldırıyor" başlıklı haberinde yer vermişti.

Biden'dan Ukrayna mesajı: NATO karşılık vermeye hazır

ABD Başkanı Joe Biden, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesi durumunda ABD, Almanya ve NATO'nun karşılık vermeye hazır olduğunu söyledi.

ABD Başkanı Joe Biden, Almanya Başbakanı Olaf Scholz ile Beyaz Saray'da bir araya geldi. Biden, görüşme sonrası Scholz ile düzenlediği ortak basın toplantısında, gündemlerinde Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik tehdidine karşı ortak bir tutum sergilemek olduğunu söyledi.

ABD'nin Almanya ve diğer müttefik ve ortaklarıyla Ukrayna- Rusya krizine diplomatik çözüm arayışı içinde olduğunu belirten Biden, "Rusya, Ukrayna'yı daha fazla işgal kararı alırsa, biz (karşılık vermeye) ortaklaşa hazırız, tüm NATO hazır." dedi.

Biden, Rusya'dan Almanya'ya doğal gaz taşımak için inşa edilen Kuzey Akım 2 projesi konusunda, "Başbakan Scholz'den güvence aldınız mı? Almanya bu projenin fişini çekecek mi?" sorusuna, "Rusya (Ukrayna'yı) işgal ederse, bu tankların ve askerlerin Ukrayna sınırını geçmesi anlamına geliyor, Kuzey Akım 2 artık olmayacak, son vereceğiz. Söz veriyorum, bunu yapacağız." şeklinde cevap verdi.

Biden, ABD medyasında Almanya'nın Ukrayna krizinde güvenilir bir ortak olup olmadığını sorgulanmasına ilişkin ise Almanya'nın ABD'nin en önemli ortaklarından ve Ukrayna'ya en büyük finansal destek veren ülkelerden biri olduğu değerlendirmesinde bulundu.

08.02.2022

Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin devasa bir hata olacağına ve Rusya Devlet Başkanı Putin'in ağır bir bedel ödeyeceğine dikkati çeken Biden, "Putin'e hem şahsen hem telefonda çok açık bir şekilde söyledim, şimdiye kadarki en ağır ekonomik yaptırımları uyguluyoruz." dedi.

Biden, "Amerikan vatandaşları, Ukrayna'dan ayrılmalı mı?" sorusuna ise "Ayrılımları akıllıca olur ama diplomatlardan bahsetmiyorum." yanıtını verdi.

Ankaralı ihracatçılar yeni yıla rekorla başladı

Başkentli ihracatçıların ocakta yaptığı dış satım, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23,5 artışla 717,6 milyon dolara yükselirken, ihracatta en iyi ocak rakamına ulaşıldı.

ANKARA (AA)- Başkentli ihracatçıların ocakta yaptığı dış satım, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23,5 artışla 717,6 milyon dolara yükselirken, ihracatta en iyi ocak rakamına ulaşıldı. AA muhabirinin, Ticaret Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerinden derlediği bilgiye göre, Türkiye geçen yıl ihracatta yakaladığı ivmeyi bu yılın ilk ayında da devam ettirdi. Ülke ihracatı ocakta yıllık bazda yüzde 17 artışla 17,6 milyar dolara ulaşırken, bu rakam tüm zamanların en yüksek ocak ayı ihracat rakamı olarak kayıtlara geçti.

Söz konusu dönemde Ankara'dan yapılan ihracat da yüzde 23,5 artışla 581,1 milyon dolardan 717,6 milyon dolara ulaştı. Başkent'in yaptığı bu ihracat rakamının en iyi ocak ayı verisi olduğu görüldü. Başkentten yapılan dış satımın sektörlere göre dağılımı incelendiğinde, kimyevi maddeler ve mamulleri sektörünün 124,2 milyon dolarlık ihracatla ilk sırada yer aldığı görüldü. Bu sektörü, 110,5 milyon dolarla makine ve aksamı, yaklaşık 81,7 milyon dolarla madencilik ürünleri takip etti. Bu dönemde ihracatını oransal olarak en fazla artıran sektör ise yüzde 1343 ile zeytin ve zeytinyağı oldu. Bu sektörü yüzde 889,4 ile "gemi, yat ve hizmetleri", yüzde 87,4 ile de başkent ekonomisinde önemli paya sahip olan "savunma ve havacılık sanayii" izledi.

Hububat ithalatına 50 milyar, çiftçiye destek 23 milyar lira

Ali Ekber YILDIRIM

08 Şubat 2022 Salı

Tarım sektörü için 2021 yılının çok zor geçti. Bu zorluklar 2022 yılında ne yazık ki katlanarak devam ediyor. Kuraklığın olumsuz etkileri, dövizdeki artış, gübre, mazot, tohum, ilaç, sulama elektriği, yem başta olmak üzere 2021'de bütün girdilerde çok büyük artışlar oldu.

Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar başta olmak üzere birçok ürünün fiyatı da arttı. Ancak, bu ürünler büyük oranda çiftçinin elinden çıktıktan sonra fiyat artışları oldu. Çiftçi yüksek girdi maliyetleri altında ezilirken, tüketici tarım ve gıdadaki fiyat artışına para yetiştirememekten şikâyetçi oldu. 2022'de maliyetlerdeki artış çiftçinin üretim yapmasını engelleyecek noktaya geldi.

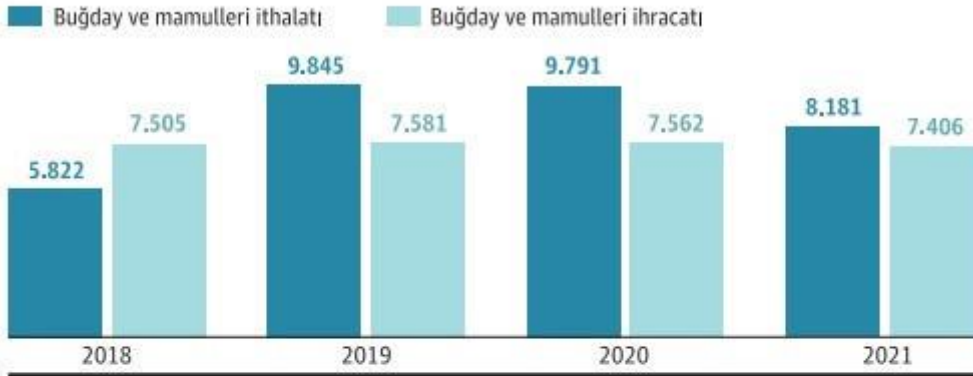
Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) gelenek haline gelen kuralları vardı. Çiftçinin ürünü değerinde satılsın diye hasada başlamadan önce ithalat durdurulurdu. İç piyasaya ürün satışı yapılmazdı. 2021'de bu kuralların hiç biri uygulanmadı. Çiftçi hasada, TMO ithalata başladı. Buğday, arpa, mısır, ham ayçiçeği yağı ithalatı yapıldı. Toplam ithalat miktarında rekorlar kırıldı. Türkiye, Çin'i geride bırakarak Rusya'dan en fazla tarım ürünü ithal eden ülke oldu. Buğday, arpa, ayçiçeği ve kepek ithalatında ilk sırada yer aldı.

Türkiye'nin 2021 yılı tarım ve gıda dış ticaretine bakıldığında, ihracat toplamı 22.84 milyar dolar oldu. İthalatı ise 15.66 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dış ticarete 7,18 milyar dolar fazla verdi. Döviz kurunun bu kadar yüksek olduğu bir dönemde ithalatın kolay ve ucuz olmayacağını defalarca yazdık. Birçok üründe ithalatın miktarı azaldı ama ödenen döviz arttı. Daha az ürüne daha çok para ödendi.

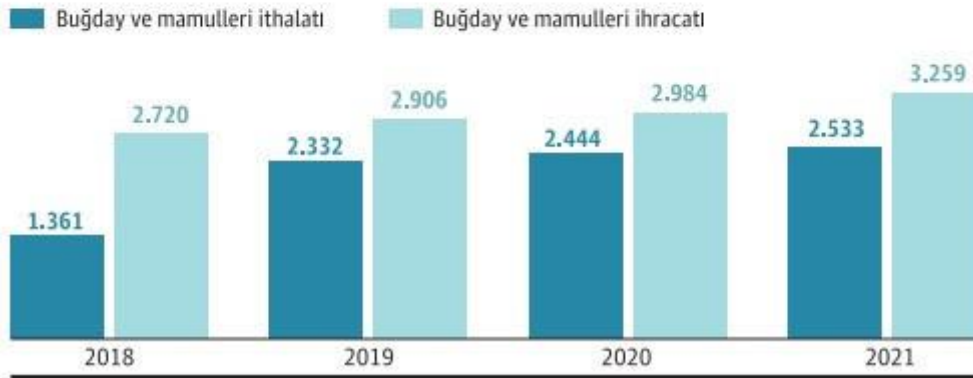
İklimi, coğrafyası, toprak kaynağı, ürün çeşitliliği, pazarlara yakınlığı ile çok büyük tarımsal üretim potansiyeline sahip olan Türkiye, 7 milyar dolar fazla ile övünmek yerine ihracatını iki üç katına nasıl çıkarabileceğini planlamalı. Gıda enflasyonunu

düşürmek ve halkı uygun fiyatlarla nasıl besleyebileceğine ilişkin politikalar geliştirmeli.

2018-2021 yılları mamul maddenin karşılığı buğday dahil ithalat-ihracat miktar (bin ton)

2018-2021 yılları mamul maddenin karşılığı buğday dahil ithalat-ihracat değer (milyon \$)

Hububat ithalatına 50 milyar lira

TMO'nun önceki Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu, her ay tarım ürünleri ile ilgili piyasa analiz bülteni yayınlıyor. Sektörü yakından izleyen, yorumlayan İsmail Kemaloğlu, Şubat ayı bülteninde 2021 yılı dış ticaret rakamlarını ayrıntılı olarak paylaştı. Bazı çarpıcı veriler özetle şöyle: "Ülkemiz 2021 yılında toplam 7 milyon 820 bin ton ekmeklik buğday, 319 bin ton makarnalık buğday, 2 milyon 127 bin ton arpa, 2 milyon 107 bin ton mısır, 739 bin ton ayçiçek tohumu, 2 milyon 631 bin ton soya fasulyesi ithalatı yaptı.

Sadece hububat grubunu esas aldığımızda ithalat yapılan miktar 12 milyon 373 bin ton ve karşılığında ödenen döviz 3 milyar 679 milyon dolar. Bugünkü kur ile yaklaşık olarak 50 milyar lira.

Diğer yandan hububata dayalı mamul ihracatına baktığımızda; 3 milyon ton un, 1 milyon 365 bin ton makarna ve 238 bin ton bulgur ihracatı gerçekleştirilmiş olup karşılığında yaklaşık olarak 2 milyar dolar, 27 milyar TL döviz geliri elde edilmiştir.

Soya fasulyesi ithalatına ödediğimiz döviz ise 1,5 milyar dolar (20 milyar TL) civarındadır."

Bu verilere bakıldığında 2021 yılında tarıma verilen toplam destek 23 milyar lira. Sadece hububat ithalatına ödenen 50 milyar lira. Desteğin iki katından fazlası.

Sadece bir tek ürüne soya ithalatına verilen para 20 milyar lira, 2 milyondan fazla çiftçiye ödenen destek 23 milyar lira. Asıl yanlışlık burada. İthalata verilen bu paralarla çiftçi desteklense Türkiye üretimini artıracak, gıda fiyatlarını düşürecek, ihracatını bir kaç kat artırabilecek.

En büyük ithalatçı devlet (TMO) oldu

"İthalatın mamul ihracatı için yapıldığı" iddiasının yeniden tartışılması gerektiğini vurgulayan İsmail Kemaloğlu'nun 9 maddede özetlediği 2021 yılı ürün bazlı değerlendirmesi ise şöyle:

- 1- 2021 yılında hububat ithalatı 2020 yılına göre 1,6 milyon ton daha az gerçekleşmiştir. Oysa hem gümrük vergilerinin sıfırlandığı hem de uzun yıllar ortalamasına göre arz açığının en yüksek olduğu bir yıldan bahsediyoruz.
- 2- En büyük ithalatçı kamu olmuş, TMO (Toprak Mahsulleri Ofisi), yurtiçi piyasaları düzenlemek amacı ile bir yılda yaklaşık 6 milyon tonu aşan hububat ithalatı yapmıştır. Muhtemelen uzun yılların en büyük görev zararı oluştu.
- 3- Ekmeklik buğdayın ortalama ithal maliyeti 2021 yılında 2020 yılına göre yüzde 29 arttı. Ekmeklik buğdayın tonu 2020 yılında ton başına 232 dolardan ithal edilirken 2021 yılı ortalaması 297 dolar oldu. Makarnalık buğdayın ithal maliyeti ise aynı dönemde ton başına ortalama 303 dolardan 368 dolara çıktı. Yüzde 22 arttı.
- 4- Un ihracatı fiyatlarında ise 2021 yılı ihracat fiyat ortalaması bir önceki yıla göre ton başına ortalama 318 dolardan 368 dolara yükseldi. Artış yüzde 16 oldu. Makarna ihracat fiyatı ise aynı dönemde ton başına ortalama 518 dolardan 568 dolara çıktı. Sadece yüzde 10 artış kaydedildi. Makarna ihracatının ağırlıklı ekmeklik buğdaydan yapıldığı, kepek fiyatlarının un için rekabetçi fiyat oluşturduğu savunulabilirse de fiyat mukayesesini takdirlerinize bırakalım. Dünyada en kaliteli makarnalık buğdayı üreten bir ülkenin makarna ihracatı sanırım daha yüksek olabilmelidir.
- 5- Un ihracatında bir önceki yıla göre artış görünmezken, makarna ve bulgur ihracatında düşüş, beyaz et ihracatında artış yaşandı. Mamul ihracatının değişen dünya dengelerinde nereye gittiğini sektör paydaşları olarak yeniden değerlendirmeliyiz.
- 6- Ayçiçek tohumu ve soya fasulyesi ithalatında miktar olarak düşüş görünse de sadece soya fasulyesinde 2 milyon 631 bin ton ithalat karşılığında 1,5 milyar dolar (20 milyar liranın üzerinde) döviz ödediğimiz unutulmasın.

7- Uzun yıllar ortalamasının en büyük arpa ithalatı gerçekleştirilmiştir. (2,174 milyon ton)

8- Yumurta ihracatı bir önceki yıl ile aynı seviyelerde gerçekleşmiştir.

9- Dahilde işleme Rejimi kapsamında belgeler, sıfırlanan gümrük vergileri ile bir değer ifade etmemiştir."

Muş Ovası ayçiçeği ithalatının 4'te 1'ini karşılar

Hammadde ithalatının gıda enflasyonu ithalatına dönüştüğünü, gıda tedarik zincirindeki bozulmalar yanında ülkelerdeki siyasi karışıklıkların arz açığı için ithalat garantisini vermediğinin altını çizen İsmail Kemaloğlu, Türkiye'nin üretim potansiyelini değerlendiremediğini Muş Ovası örneği ile şöyle açıklıyor: "Ülkemiz tarım topraklarının en verimli şekilde kullanılması gerektiği, hayvancılığın kırsal odaklı aile işletme faaliyeti olarak yeniden dönüştürülmesi ve üretimde seferberlik şart dedik. Haklı olarak bazı dostlarımız veya kamudaki arkadaşlarımız bizlere, bu ülke topraklarının ekildiğini, potansiyelin kullanıldığını söyleyebilir.

Sizlere sadece bir ilden örnek vererek durumu izah etmek istiyorum. Özel sektörde yöneticilik yaparken Muş ilinde bulunan TİGEM'e (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü) ait Alparslan Tarım İşletmesini uzun dönemli kiraladık ve 64 bin dekar arazide aktif çiftçilik yaptık. Muş ilinde uzun mesailerimiz oldu. Halen de ilgimiz devam ediyor. Sadece Muş ovalarında, ülkemiz ayçiçeği tohumu ithalatının en az 4'te 1'ini başka ürün ekilişini azaltmadan üretmenin mümkün olduğunu, hububat açığını ciddi ölçüde kapatabileceğimizi söylesem nasıl karşılırsınız.

Muş ilinde; Muş ovası (165 bin hektar), Bulanık ovası (52.250 hektar), Malazgirt Ovası (45.000 hektar), Liz Ovası (16.000 hektar) olmak üzere toplam 278.520 hektar verimli ova var. Murat ve Karasu Nehri ovoidan geçerek Fırat Nehri'nin ana kolunu oluşturuyor. Yani su da bol. Ancak bugün ovada 280 bin dekar civarı arazi nadasa bırakılıyor, hububat, şeker pancarı üretiminde bölgenin payı ülkemiz üretimi içinde yüzde 1'in altındadır. Potansiyeline uygun ciddi bir üretim yapılmıyor.

Sadece bitkisel üretim kısmını aktarmaya çalıştım. Hayvancılık tarafındaki potansiyeli ayrı bir başlık konusu. Bizim değişen dünya şartları ve ticari dinamikler karşısında bu konulara acil çözüm üretmemiz kaçınılmaz. Doğu Anadolu bu ülkenin hayvancılık merkezidir. Biz halen besi materyal ithalatı, et ve süt fiyatları, yem maliyetleri tartışmasındayız. Elimizdeki toprakları potansiyeline uygun verimli kullanmak zorundayız. Bu konuda üretilecek çok proje var.

Üretimde seferberlik için zaman akıyor. Bu ülkede arz açığını kapatacak yeterince toprak yok diyenlere örnek olarak Muş ovalarını gezin diyorum. Memleketin kırsalını, arazisini dolaşın diyorum. Her şey bilgisayardan ve şehirlerdeki binalardan görünemeyebilir. Yerinde temas ve dokunmak gerek."

Özetle, ülkenin topraklarında üretilebilecek ürünleri ithal etmenin maliyeti her geçen yıl artıyor. İthalata verilen kaynak yurt içinde çiftçiye, üretime verilmeli. Türkiye, un, bulgur, makarna ihracatını kendi buğdayından yapmalı. Ayçiçeği yağını kendi ürettiği çekirdekten elde etmeli. Halkına uygun fiyatla yerli mercimek, nohut, fasulye tüketmesini sağlamalı. Bunun için yeterli toprağımız ve çiftçimiz var. İklimimiz uygun. Yaşanan ekonomik krizden çıkışın tarımda olduğunu bir kez daha hatırlatmak isterim.

KKM hesabında nisan ayına dikkat!

Alaattin AKTAŞ

08 Şubat 2022 Salı

✓ **Kur korumalı mevduatta yıllık en yüksek faiz yüzde 17. Yani nisanda dolacak üç ay vadeli hesapların getirisi yüzde 4.25. Bu üç ayda kur yatay giderse KKM'yi tercih edenler yüzde 4.25 faize razı olacak.**

✓ **Yüzde 4.25 faiz ve yüzde 21-25 arasında beklenen üç aylık enflasyon. Nisanda kur korumalı mevduattan yoğun bir kaçış olur mu, olursa bu para nereye gider?**

Öncelikle şunu söyleyelim... 20 Aralık'ta açıklanan kur korumalı mevduat hesabında şimdiye kadar ne miktarda para toplandığını tam olarak bilmiyoruz. Yetkililerimiz sağ olsunlar bölük pörçük açıklama yapmak dışında bu konuda resmi kanallarda herhangi bir veriye yer vermiyor. Ne Merkez Bankası'nın web sayfasında bir açıklama var, ne BDDK'nın. Toplam tutarın 200 milyar lirayı aştığı söyleniyor; ama bu tutarın ne kadarı TL cinsinden açılan kur korumalı mevduat hesabından oluşuyor, ne kadarı döviz tevdiat hesabından geçişle oluşmuş durumda, belli değil. Ayrıca vade dağılımına ilişkin hiç bilgi yok. Dolayısıyla değerlendirme yaparken biraz körlemesine gidiyoruz.

Yani kur korumalı mevduat hesabının tutarı net olarak belli değil. Tabii ki ortada bir tutar var da, kamuoyu tam bilmiyor.

GETİRİ NE KADAR?

Önce bu hesaplarda getiri nasıl oluşacaktı, kısaca hatırlatalım.

Vade sonunda faiz mi yüksek, vade boyunca kurda yaşanan artış mı, ona bakılacak ve tasarruf sahibine yüksek olan ödenecek.

Kur korumalı mevduatta yıllık faiz en yüksek yüzde 17, en kısa vade ise üç ay olabiliyor. Yani üç aylık getiri gün hesabından dolayı biraz oynayabileceği için yaklaşık yüzde 4.25. Bu hesaplarda stopaj kesintisi olmadığını ve faizin net ödeneceğini de belirtelim.

Söz konusu mevduatta TL'nin dövize endekslenmesinde kullanılan dönüşüm kuru Merkez Bankası'nca başlangıçta saat 11.00'de ilan ediliyordu. Daha sonra bu yöntemden vazgeçildi ve şimdi gün içinde altı kez kur belirleniyor. Sisteme en düşük kurdan girmenin avantaj sağladığını bir kez daha belirtelim.

NİSANDA YA TAMAM YA DEVAM!

Gelelim nisan ayının niye önemli olduğuna...

Bir tasarruf sahibinin ocak ayının başında sisteme girdiğini varsayalım. Dolar kurunu da ocak ayının ortalaması olan 13.52 düzeyinde dikkate alalım.

Nisan ayına geldik. Bu tasarruf sahibi yüzde 4.25 faiz kazancı elde etti. Döviz kuru bu dönemde yüzde 4.25'ten fazla artmışsa, yani örneğin dolar 14.10'un üstüne çıkmışsa aradaki fark tasarruf sahibine ödenecek. Yok eğer kur artışı yüzde 4.25'in altında kalmışsa, tasarruf sahibi bu faizle yetinecek.

ENFLASYON EZER GEÇERSE...

Aslında enflasyonun bu faizi ezip geçtiği kesin. Baksanıza yalnızca ocak ayındaki TÜ- FE artışı yüzde 11.10. Şubat ve mart aylarının her birindeki artış herhalde yüzde 5'in altında kalmaz. Yani bu durumda yılın ilk üç ayındaki birikimli TÜFE artışı yüzde 21'i aşacak demektir. Bunun en iyimser oran olduğunu belirtelim. Bizim tahminimiz ilk çeyrek artışının yüzde 25'i zorlayacağı yönünde, onu da bir not olarak düşelim. Bu ilk tahminimiz, detaylı hesaplamayı daha sonra yapacağız.

4 Nisan'da mart ayının artışı açıklanacak ve ilk çeyrek oranı ortaya çıkacak. En iyi ihtimalle yüzde 21 dolayında, belki de yüzde 25'e ulaşan bir artış...

Döviz kuru da ne yapıp edilmiş ve dolar bazında söylersek 14.10 dolayında tutulmuş.

Tasarruf sahibine **“Buyur yüzde 4.25 faizini al”** deniliyor. Hazine rahat; kur artmadığı, artması engellendiği için ek yük altına girmemiş.

Vatandaş, bir aldığı yüzde 4.25 faize bakıyor, bir yaşadığı ve resmi verilere yansıyan yüzde 21-25 arası enflasyona...

Bu durumdaki tasarruf sahibinin ilk yapacağı nedir?

Vade biter bitmez kur korumalı mevduat hesabından çıkmak olabilir mi?

Muhtemelen... Sistemden o dönemde ne kadar para çıkarılabileceğini bilmiyoruz. Çünkü dedik ya sisteme ne miktarda para girdiğini, vadenin ne olduğunu tam olarak bilmiyoruz; ama eline geçen yüzde 4 civarındaki faize ve enflasyona bakıp parasını çekmek isteyecekler muhtemelen olacaktır.

YA KUR ÇOK YÜKSELİRSE...

Birinci senaryo kur artışının faizle hemen hemen aynı düzeyde ya da daha aşağıda oluşacağına dönük. Faizin birkaç puan üstünde bir kur artışı olması da çok fark yaratmayacak; enflasyonun yüzde 25'i zorlayacağı bir dönemde kur artışı yüzde 4.25'lik faiz getirisinin 2-3 puan üstünde olsa bile bir hoşnutsuzluk doğacak ve tasarruf sahipleri kararsız kalacak.

Ama ya kur artışı birden hız kazanırsa...

Doları 13.50-13.60 dolayına hapsettik, bir süredir öyle gidiyor. Hani doların 6.85'te yatay tutulduğu dönem vardı ya, sanki şu dönem o günlerin benzerini yaşıyor gibiyiz. Yapay bir şekilde, baskı altına alarak, döviz arzı artmadığı halde talebi bir şekilde kırarak bunu aylar boyunca sürdürmek mümkün mü; zor.

Nisan ayı başına geldiğimizde kur artışı fiyat artışına yakın bir düzeyde gerçekleşirse kur korumalı mevduattan çıkan olmadığı gibi bu sefer söz konusu mevduata yoğun bir katılım yaşanacaktır. Sisteme girişin nisan ve mayıs gibi hızlanması, geride kalan dönemde yaşananların gelecekte tekrar edeceği beklentisine dayanacaktır. Ancak bir kez daha altını çizelim; kur korumalı mevduata döviz kuru yüksekken girmenin pek bir avantajı yok. Dolayısıyla **“Kur yükseldi, sisteme girmek gerek”** diye düşünenlerin, iki kere düşünmesinde yarar bulunuyor.

Türkiye'nin kredi risk primi neden zirveden düşmüyor

Şeref OĞUZ

08 Şubat 2022 Salı

Dünyada **likidite bolluğu** varken ve bizim de **döviz ihtiyacımız dorukta** iken neden bu imkândan makul maliyetle yararlanamıyoruz? Çünkü **CDS'lerimiz çok yüksek**. Aralık'ta **620**'ye kadar çıkan ve şimdilerde **535** olan risk primi **500**'den aşağı inemiyor ve yüksek seyrini koruyor.

Peki, **neden risk puanımızı düşüremiyoruz**? Çünkü bunun **gereklerini yerine getirecek şartlardan** çok uzağız. Riskleri düşüremeyince **TL varlıklar ucuzluyor**, yabancı hisse satıyor, **küresel kulvarda hisse senetleri rekabet güçlerini yitiriyor**, sıcak para girişi dahi sağlanamıyor.

28 ÜLKE ARASINDA EN YÜKSEK ORAN

Mevcut hali ile Türkiye'nin kredi risk primi **28 ülke arasında en yüksek oran...** Gelişmelere bakınca **Morgan Stanley**, MSCI Gelişmekte Olan Avrupa Orta Doğu ve Afrika (**EEMEA**) endeksinde Mayıs 'ta yapılacak gözden geçirmeye yönelik **beklentilerini** şimdiden ortaya koydu.

Morgan Stanley, **İş Bankası'nın Türkiye endeksinden çıkarılması potansiyeli** olduğu görüşünde. Uluslararası endekslerden şirketlerimizin çıkarılması, elbette istenen bir durum değil. **MSCI Endeksi** özellikle küresel piyasalarda yatırım yapanlar için önemli. Bu endeksten çıkarılma, endeks kriterlerine göre **yatırım yapan fonların da satışları** anlamına geliyor.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Ülke riski nedir?

CDS, yani ülke kredi risk primi, ülkelerin ekonomik ve politik risk gelişmesine göre her gün değişiyor. Risk primi, kredi derecelleme kuruluşlarının ülkelere verdikleri kredi

notlarından daha dinamik bir gösterge haline gelmiş durumda. Güncel olarak ve adeta risk barometresi gibi piyasalar tarafından izleniyor.

Neden önemli?

Türkiye'nin CDS priminin yükselmesi halinde, piyasaların gerilimi de artıyor, Borsa İstanbul düşerken, gösterge bono faiz oranları da yükseliyor. CDS primleriyle birlikte, Borsa İstanbul arasında "ters korelasyon", Gösterge Bono Faiz Oranları ile "paralellik" söz konusu... Türk Hazinesi, hem içeride hem de dışarıda artık daha yüksek faizle borçlanmak zorunda kalıyor.

NOT

TESPİT VAR, İSTEK VE GAYRET YOK

Ekonomide **nereye doğru gidiyoruz?** Nereye doğru gittiğimizi görmek için tek gösterge olarak risk primi (CDS) oranına bakmamız yeterli aslında... **Zirveye yükseldik ve orada da kaldık.** Üstelik küreden emtia fiyat yükselişleri gibi gelen **sert rüzgârlar** bizimki gibi zayıf ekonomileri sallıyor.

Biz de buradan nasibimizi alıyoruz. Ama "**kaderimiz bu**" diyerek suçu üzerimizden atamayız. Risk priminin artmasına bizim de katkımız var. **1-Enflasyonu görmezden geliyoruz.** Var ama geçecek diyoruz. **2-Doğru ölçüleme yapmıyoruz.** Hissediyoruz ama tespit edemiyoruz. **3-Sorunları küçümsüyoruz** gerekli tedbirleri almıyoruz ya da gecikiyoruz.

Ba'del harâbi'l-Basra... "Basra harap olduktan sonra... **N'eyleyim yaptığını,** yapacağını...

Abdulkadir Selvi

Erdoğan kaseti için İran'a giden CHP milletvekilleri kimler?

8 Şubat 2022

CHP'ye 20 bin dolara mal olan dolandırıcılık olayını Ağrı Belediye Başkanı Savcı Sayan anlattı.

Hem de öyle eş dost sohbetinde değil. CNN Türk'ün canlı yayınında.

Yayının üzerinden 3 gün geçti. **Savcı Sayan**'ı aradım; CHP'den sizi arayan oldu mu, bu milletvekilleri kimler diye sordular mı, sizi mahkemeye verdiler mi diye sordum.

“Yok” dedi. Ardından ekledi, “Olay doğru. Beni nasıl mahkemeye verecekler? O zaman milletvekili olan iki CHP'li hâlâ hayatta. Onları kurtaran il başkanı ve ilçe başkanımız hayatta. O tarihlerde pasaportlarında İran'a girişleri çıkışları var. Benim neyimi mahkemeye verecekler” dedi.

Savcı Sayan o dönemlerde CHP'deydi.

ERDOĞAN'IN VİDEOSU VAR DEDİLER

İsterseniz önce **Savcı Sayan**'ın ağzından CNN Türk ekranlarından anlattığı dolandırıcılık olayını aktaralım.

“Bir gün, şu anda yaşıyor o iki milletvekili... Bir gün 2 milletvekiline İran'dan bir dolandırıcı geliyor. Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili. Erdoğan'ın Atatürk büstünü yerlerde tekmelediği, küfrettiği, kafasını tekmelediği o kaset bizim elimizde. Gelin size vereceğiz diyor.”

20 BİN DOLAR KAPTIRMIŞLAR

İki CHP milletvekili İran'dan gelen kişinin dolandırıcı olduğunu bilmiyor elbette ki. 2007 yılı. AK Parti'ye cumhurbaşkanı seçtirmemek için Cumhuriyet mitinglerinin yapıldığı, 27 Nisan e-muhtırasının verildiği, Anayasa Mahkemesi'nden 367 kararının çıktığı dönemler. Zamanın ruhuna uygun bir dolandırıcılık işi. CHP'li iki milletvekili

kaseti ele geçireceğiz, **Erdoğan**'ı devireceğiz diye düşünüyorlar İran yollarına. Ama tabii bu işin bir maliyeti var.

“O iki milletvekili partinin kasasından 10 bin dolar aldılar, gittiler İran’a. İran’da üç gün uğraştılar. Adam ‘Bir 10 bin dolar daha verin’ dedi. 10 bin dolar daha verdi. O adam paraları aldıktan sonra, ‘PKK’lılar buraya geldiğinizi öğrendi, sizi öldürecekler, kaçın!’ Bunlar da bizim il başkanını aradılar, ‘Ne olursunuz bizi kurtarın, İran’da rehin kaldık.’ Ağrı İl Başkanı, devreye girdi. Oradaki ilçe başkanları devreye girdi. Gittiler ve kaç kaç geldiler İran’dan. O iki milletvekili de sağ. CHP’de milletvekiliydiler.”

KASETLE AK PARTİ’Yİ DEVİRECEKLERMİŞ

İran’a kadar gidip, 20 bin dolar para kaptırıp canlarını zor kurtardıkları kasetle ne yapacaklarmış? Bu sorunun cevabını da **Savcı Sayan** veriyor.

“Neyin peşine düşmüşler. Sayın Erdoğan, Atatürk’ün büstünü tekmeliyormuş. Onun görüntüleri varmış. O görüntülerle AK Parti’yi, iktidarını devirecekler.” Meğer CHP’de kaset merakı eskiye dayanıyormuş. **Erdoğan**’ı olmayan bir kasetle indiremediler ama bir kaset darbesiyle **Baykal**’ı tasfiye edip **Kılıçdaroğlu**’nu getirdiler.

O İKİ MİLLETVEKİLİ KİM?

Fikri takip olayı gazeteciliğin olmazsa olmaz kurallarından biri. Madem CHP Genel Merkezi bu iddianın üzerine gitmedi, ben takip edeyim istedim.

Peki o iki milletvekili kim?

Kulislerde İran’a giden iki CHP milletvekili olarak **Bayram Meral** ve **Halil Tiryaki** isimleri gündeme geldi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanlığı da yapan **Bayram Meral** o tarihlerde CHP Ankara Milletvekili’ydi. **Halil Tiryaki** ise Kırıkkale Milletvekili olarak Parlamento’da bulunuyordu. İddialarla ilgili olarak hem **Halil Tiryaki**’yi hem de **Bayram Meral**’i aradım.

HALİL TİRYAKİ: ‘İRAN’A GİTTİM AMA HATIRLAMİYORUM’

Halil Tiryaki, o tarihlerde İran’a gittiğini doğruladı ama üzerinden 15 yıl geçtiği için ne olduğunu hatırlayamadığını söyledi.

“O zaman öyle bir şey oldu. İran’a gittik, geldik. Ama 15 sene oldu. Ne olduğunu hatırlamıyorum” dedi.

BAYRAM MERAL: ‘İRAN’A GİTTİM AMA BU İŞLE İLGİSİ YOK’

O dönem CHP Ankara Milletvekili olan **Bayram Meral** ise, İran'a daha önce gittiğini, bu işle ilgisi olmadığını söyledi. **Meral**, "İran'a çok eskiden gittim. İran'a giriş çıkış yaptım. Ama bu işle ilgisi yok. Olacak iş mi?" diye konuştu.

ÇİRKİN PAYLAŞIMLAR

CUMHURBAŞKANI Erdoğan ile eşi **Emine Erdoğan Hanımefendi**'nin koronavirüse yakalanmaları iç siyasette olumlu bir havanın oluşmasına neden oldu. HDP Eş Genel Başkanları **Pervin Buldan** ve **Mithat Sancar** hariç muhalefet liderleri sosyal medyadan geçmiş olsun dileklerini paylaştılar. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** da sıcak ifadelerle liderlere teşekkür etti.

Halkımız soğuk kış günlerinde siyasette esen sıcak rüzgârları memnuniyetle karşıladı. Keşke liderlerimiz sadece sağlıkla ilgili konularda değil, ülke sorunları söz konusu olunca da bu tür diyaloglar geliştirebilseler, dedi.

Koronavirüs bir de diplomasiye dönüştü. İsrail Cumhurbaşkanı'ndan Rusya Devlet Başkanı **Putin**'e kadar dünya liderleri geçmiş olsun dileklerini paylaştılar.

BİR DE MİLLİ YÜZÜCÜ

Ama insanlıktan nasibini almamış tipler nefretlerini kismaya devam ettiler. Bir insanın ölümünü istemek ne demek? Hele bu insan Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı ise. Milyonların sevgilisi bir liderse...

Adının başında milli unvanı bulunan **Derya Büyükuncu** helva yapmaya başladığını duyurdu. Milli olmak demek, önce insan olmak demektir. Milli olmak demek, milli değerlere herkesten çok saygıyı gerektirir. Milli olmak ülkenin bayrağına, İstiklal Marşı'na, Meclis'ine, Cumhurbaşkanı'na herkesten daha çok saygılı olmayı gerektirir.

Belli ki kimse ona "**Derya ben sana milli olamazsın demedim, insan olamazsın dedim**" dememiş.

HÜDA KAYA'DAN ÇİRKİN PAYLAŞIM

Bu çirkin paylaşımları yapanlardan biri de HDP Milletvekili **Hüda Kaya** oldu. Daha sonra tweet'ini sildi ama nefretini kustu.

PKK'nın dul bıraktığı eşler, yetim bıraktığı çocuklar, genç yaşında toprağa düşen şehitlerimiz için yüreğinde bir sızı hissetmeyen **Hüda Kaya**, Kürt sorunu denildiğinde Cumhuriyet tarihinde en büyük reformları gerçekleştirmiş **Erdoğan**'ın ölümünü istedi.

Merve Kavakçı'nın başörtülü olduğu için milletvekili yemininin yaptırılmadığı Meclis'te **Hüda Kaya**, **Erdoğan** sayesinde başörtülü olarak görev yapabiliyor. Ama o başörtüsünü PKK'nın hizmetine sunduğu için ihanetini sürdürüyor.

Herkes kendine yakışanı yapıyor.

Esfender KORKMAZ

Siyasi iktidar bilerek yoksul üretiyor

8 Şubat 2022 Salı

Paris merkezli **World Inequality Lab**, her yıl **Dünya Eşitsizlik Raporu**'nu açıklıyor. 2022 raporunu da açıkladı. Rapordaki eşitsizlik, gelir ve servet dağılımında eşitsizliği ifade ediyor.

Rapora göre; dünyada en zengin yüzde 1 kesim, dünya servetinin yüzde 38'ine sahip iken, geliri düşük olan yüzde 50'lik kesim tüm servetin yüzde 2'sine sahiptir.

Rapora göre Türkiye'de gelir ve servet eşitsizliği, son 15 yılda arttı.

- * Türkiye'de en yoksul yüzde 50'lik kesim millî servetin yüzde 4'ünü,
- * Ortada yer alan yüzde 40, yüzde 29'unu,
- * En zengin yüzde 10 ise yüzde 67'sini elinde tutuyor.

Gelir ve servet dağılımındaki eşitsizlik için başka veriye gerek yok. Çünkü yaşayarak görüyoruz.

Öte yandan Türkiye, bugünkü iktidar döneminde yeniden orta gelir tuzağına düştü. 2010 yılında fert başına GSYH, 10931 dolar iken 2021 de 8600 dolardır.

Halk neden yoksullaştı? Yoksullaşmaya yanlış politikalar mı neden oldu, yoksa siyasi iktidar bilerek mi yaptı?

Yaşadıklarımıza bakarsak, gelir ve servet dağılımının bozulması ve halkın yoksullaştırılması, bilinçli olarak yapıldı. Başka bir ifade ile gelir ve servet dağılımının aşırı bozulmasına siyasi iktidarın tercihleri neden oldu.

Cumhuriyet döneminde, gizli veya açık hiçbir iktidar; planlayarak, hesap yaparak, toplumun bir kesiminden diğer kesimine gelir ve servet transferi yapmadı. Düşünce yapısı ve siyasi tercihleri iktidarın yanında yer almayan nüfustan, kendi yandaşlarına gelir ve servet transferi hiçbir iktidarın aklına gelmedi. Zira kazanan siyasi partiler demokrasi ve teamüller gereği bir kesimin değil, Türkiye'nin iktidarı olduklarını bildiler.

AKP ise, siyasi İslam'a ve AKP partizanlarına, diğer kesimlerden gerek devlet eliyle ve gerekse piyasa organizasyonları yoluyla gelir ve servet aktarılması yaptı.

AKP hükümetleri; Kamu imtiyazları yoluyla, bürokrasi yoluyla ve Kamu-Özel İşbirliği yoluyla gelir ve servet transferi yaptı. Kamu bankalarına yandaş medya oluşturmak için, dönmeyen yüksek krediler verdirdi. TOKİ'yi kullanarak yandaş müteahhitler yarattı. Özelleştirme yoluyla kamu tekellerini bazı özel sektöre devretti. Devleti de parti devleti yaptı.

Bu uygulamada hem yandaş zenginler yarattı, hem de çoğu tekel niteliğinde olduğu için yüksek fiyat ve talep garantisi uygulamak yoluyla halkı yoksullaştırdı.

Beş altı milyon Suriyeliyi ve Afganlıyı getirerek, hem nüfus yapısını bozdu, hem de Türk vatandaşlarını işsiz bıraktı. Bu alanda en çok merak ettiğim, adında Milliyetçi olan MHP'nin bu olayı neden görmezlikten geldiğidir.

İktidar bilerek, isteyerek yandaş zengin yarattı, zira bu yeni zenginler aynı zamanda siyasi iktidarın devamı için partiyi ve parti popülizmini finanse etmek zorundadırlar.

İşsiz ve yoksul yarattı. Sonra da onlara bütçeden, belediyelerden ya maaş bağladı veya sosyal destek adı altında para dağıtıyor. Bu yolla nüfusun bir kısmı biat etmek zorunda kaldı. Bu kesimin işi olsaydı, doğru siyasi tercih yapardı. Şimdi AKP'ye mecbur kaldı.

Dahası siyasi iktidar bu gerçeği dolaylı yoldan da savunuyor. Her vesile ile halk arasında, partizanlar ve muhalifler arasında, onlar ve bizler şeklinde dünyada ve tarihte çok örneği olmayan bir şekilde ayırım yapıyor. Söz gelimi AKP Genel Başkanı Erdoğan "*biz yaparız onlar konuşur*" diyor. Bu anlayış yeni değil. Dahası bütün politikalar bu ayırım üstüne oluşturuldu. Türkiye'de darbe teşebbüsünde bulunan Fetullah Gülen cemaati için "*ne istediniz de vermedik?*" demişti. Bu sözler zımni olarak;

* Biz seçildik devlet malını istediğimiz gibi kullanırız,

* Kamu kaynaklarını onlara değil bize kullanırız, anlamını da taşımaktadır.

İran'da da benzer bir uygulama var... Gördüklerimiz kadarı ile İslam'da dava, hedefe ulaşmak için devlet malını kullanmayı, ideolojik İslam'a halktan gelir ve servet transferini mübah ve hatta gerekli görüyor. Benim endişem; dahasında, acaba siyasi İslam bu yolla elde ettiği serveti, ileride iktidarın devamı için demokratik dışı yollar için de kullanabilir mi?

İbrahim Kahveci

EYT çıkar mı?

Emeklilikte Yaşa Takılanlar-EYT... En önemli argüman, işe başladıklarında geçerli vaatlerin sonradan değiştirilmesi. Belirlenen gün sayısı (çalışılmış iş günü) doldurulmasına rağmen başka engellerle emekli olamayanlar.

Ben açıkçası bu işin hukuki yönünü değil de toplumsal yönünü yeniden izah edeceğim.

Daha önceki düşüncelerimden kısaca yeniden bahsedeyim:

Bu gün emeklilik için verilen iş günü sayısı (7 bin çok yetersizdir -bir zamanlar 5 bin gün-) Hatta şunu izah edeyim; emeklilik için gün sayısı en az 10 bin gün seviyelerinde olmalı.

Ya ücret tarafı? İşte asıl mesele burada. **Emekli olduğunuzda çalışırken aldığınız ücretin en az yüzde 70'i civarı bir ücreti alabilmelisiniz.**

Bu nedenle hem prim günü hem de ücret düzeyi kesinlikle artırılmak zorundadır.

İyi ama bugün ne olacak?

EYT çıkmalı mı?

Mevcut şartlarda EYT çıksa ne olur? Bakınız, emeklilikte maaş oranı yüzde 35'lere düşürüldü. Bunun yanında bir de asgari emekli maaşı diyerek, 4250 lira maaş alana da aynı ücret; 7 bin lira maaş alanda aynı ücret veriliyor....

Niye biraz fazla maaş alasınız ve fazla prim ödeyesiniz ki?

Herkes yoksullukta birleşmiş oluyor bu düzende...

Ayrıca, EYT şu açıdan son derece haklı: 2000 öncesi çalışılan süre çok olunca maaşınız yüksek oluyor (%70 gibi); ama 2000-2008 arası yüzde 50'ye ve 2008

08.02.2022

sonrası %35'e düşen bir maaş etkisi söz konusu. Bu sayede EYT'li olarak çalıştıkça emekli maaşınız düşüyor.

Niye çok çalışacaksınız ki?

Bunları defalarca daha önceden yazmıştım.

Şimdi yeni duruma gelelim.

EYT mevcut haliyle kesinlikle çıkmamalı. Bunu şu anda istese emekli maaşı almaya hak kazanmış ama SGK'ya bile başvurmamış biri olarak söylüyorum.

EYT çıkmamalı ama isteyene de istediği gün emekli olma hakkı verilmeli: Ne kadar prim ödedin? Kaç yıl emekli maaşı alacaksın; sağlık giderini de düşerek ücret çok rahat belirlenebilir.

Çıkması gereken şey EYT değildir; yapılması gereken şey sistemin düzeltilmesidir.

Bakınız, emekli maaşı kavramını çoktan yitirdi. Bugün asgari emekli maaşı 1500 liradan 2500 liraya yükseltildi ama bu ücret bir kaç ay sonra açlık sınırının bile yarısı edecek.

Elektrik-gaz faturası bile bu ücreti alıp götürdü.

Bugün ülkemizde ne çalışan kazanabiliyor ne de emekli... Kaybet-kaybet anlayışı ile siyasete bağımlı ol diyor sistem.

Ama tehlike büyük...

Gelin duruma bakalım.

Geçen yılın 11 ayında (ocak-kasım) bütçeden SGK'ya 227,4 milyar lira transfer edilmiş. Bu kaynak yatırım yerine SGK'ya gitmiş demektir. (2020 yılında bütçeden SGK'ya aktarılan para 248 milyar 846 milyon liraydı)

Kasım 2021 itibari ile 22 milyon 435 bin kayıtlı çalışan bulunmaktadır. Bunun yanında da 13 milyon 616 bin kişi emekli maaşı alıyor. Ama buraya bir de 4,9 milyon kamu çalışanını eklemek durumundayız.

Bu verileri de ara ara yeniden aktarıyorum. Ama bugün asıl noktaya değineceğiz: NÜFUS...

2021 yılında nüfusumuz 1 milyon 066 bin kişi arttı ama bu artışın 459 bini yabancılardan geliyor. Bizim gerçek nüfus artışıımız sadece 607 bin kişi.

Bakınız, 2015 yılında 1 milyon 337 bin bebek doğumu olan ülkemizde , 2020 yılında bebek sayısı 1 milyon 113 bine düştü.

Ekonomik kriz ailelerin bebek sahibi olma isteklerini çok ama çok kötü vurdu. Bebek sayısında yıllık 70 bin civarında düşüş yaşanıyor.

Kadın başına doğum sayısı da 2016 yılından beri baraj seviyesi olan 2,10'nun altına hızla düşmeye başladı. 2020 yılında bu oran 1,76 ile nüfusumuzun gerilemeye başladığını gösteriyor.

Şimdilik gençlik dolayısı ile nüfus düşmüyor ama bu geçici bir durumdur. (2019- doğum sayısı 1 milyon 187 bin ve ölüm sayısı 436 bin)

Ve son olarak 0-14 yaş nüfusumuzun son 2 yılda 236 bin kişi azaldığını söylersek sanırım durumu kavramış oluruz. Evet, genç nüfusumuz iki yıldır azalıyor.

Bu çok ama çok önemlidir. Geriden nüfus gelmiyor; bunu bilin isterim.

Ve son nokta: Sadece bir yılda ortalama yaşıımız 32,7'den 33,1 yıla çıktı.

Şimdi sorarım size; bu durumda ilerleyen yıllarda emekli maaşı alabilecek miyiz? Cevap: Hayır (enflasyon olarak ödenebilir)

O zaman çalışmak ve çalışmaktan başka yapacak bir durum yok. Bütün mesele sistemi kurabilecek bir aklın olması. Aksi halde işimiz çok zor.

08 Şubat 2022, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Salgından alınan yanlış dersler

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ile eşi **Emine** Hanım'ın ve Milli Savunma Bakanı **Hulusi Akar**'ın PCR testlerinin pozitif çıkması, Kovid konusunda şimdiye kadar öğrendiklerimizin ne kadar yanlış ve eksik olduğunu gösterdi.

Birincisi, herkesi banka soyguncusuna benzeten o maskeler anlamsızmış. Çünkü Cumhurbaşkanı'nı kalabalıklar içinde hiç maskesiz görmedik.

Ayrıca PCR testleri de çok anlamlı değilmiş. Çünkü kimse bu testleri yaptırmadan Cumhurbaşkanı'nın yanına yaklaşmıyor.

AŞI KONUSU TARTIŞMALI

Bir başka mesele de aşılarda...

Burada da ciddi problem var. Mesela mRNA aşısıyla virüsün bir parçası vücuda enjekte ediliyor.

Bunun etkileri dışında yan etkileri de tartışmalı.

Zaten aşılama oranları yüksek olan ülkeler, vakalarda da rekor kırıyor. Bunun en güzel örneği de İsrail.

Bu hastalığa karşı insanların izole edilmesi, çocukların okullarından uzaklaştırılması ayrı bir sorun.

Eğer Cumhurbaşkanı topluma uygulanan kurallara tabi olsaydı ne köprü açabilirdi, ne demiryolu açabilirdi, ne de parti toplantılarına katılabilirdi.

ERDOĞAN DÜNYAYI DOLAŞIYOR

Ayrıca Cumhurbaşkanı'nın katıldığı uluslararası toplantılara baktığınız zaman, salgın efsanesinin insanları korkutmaktan başka bir işe yaramadığını görürsünüz.

Bu korku dünyaya da fiyatların patlaması, enerjiye anormal zamlar gelmesi şeklinde yansdı.

Günde 3 saat uyuyarak haftada 7 gün hem Türkiye'yi hem dünyayı yorulmadan dolaşan Cumhurbaşkanı'mız bu temposunu aynen sürdürecektir.

Çünkü buna Türkiye'nin ve dünyanın da ihtiyacı var.

Sağlık dilemek, tabii ki hepimizin içten gelen duygusu.